The best advertising medium to reach 250.000 Slovenians in United States. American in spirit, foreign in language only.

Clevelandska Amerika

Issued three times a week. Official Organ of 85 Slovenian Societies and Organizations.

NEODVISEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

NO. 93. CLEVELAND, OHIO, FRIDAY, AUGUST 10th, 1917. LETO X. — VOL. X.

200.000 mož poklicanih 1. sept.

Ameriška vlada namerava poklicati eno tretino vseh izbranih mož že 1. sept. v vojno službo. V Clevelandu je sedaj 3570 mož in fantov odbranih za vojaško službo. Manjka jih še 4800.

—Nihče, ki prihaja iz Avstrije, Nemčije, Turčije ali Bulgarije, in ki za časa svojega bivanja ni postal ameriški državljan, nima vstopa v ameriško armado. Avstrijci, Bugari in Turki bi imeli vstop le tedaj, če sami prostovoljno izjavijo, da hočejo služiti. Vlada torej ne bo silila nobenega Avstrijca v vojno, ker jih sploh ne mara, razven če prostovoljno in z zavestjo v srcu izjavijo željo, da bi se radi borili za svobodno Ameriko.

—Najhuje kričijo proti vojaški službi ljudje, ki nimajo nobenih papirjev, ljudje ki nimajo tukaj nobenih pravic, a radi bi dobro služili in neprestano kritizirali vlado. Ti so so najbolj glasni, dasi nimajo nobene pravice tukaj. Ne brigajo se, da bi postali državljani, a prvo besedo bi povsod radi imeli. Če se toliko branijo vojaške službe, pa naj bi ostali doma, kjer so bili, tam niti jezika ne bi smeli stegniti proti vojaščini, ampak hočeš, nočeš, moraš! Tukaj pa je toliko svobodna vlada, da ne bo silila nobenega teh strahopetcev v vojno.

—Vojaštvo, ki se sedaj nabira v Ameriki, bo šlo deloma v Rusijo, pomagat ruski armadi, kot se naznanja iz dobro poučenih krogov.

—Paul Francis Schlick, rodom Nemec, ki je nekdaj stanoval v Clevelandu, a je zadnje čase študiral na Yale univerzi, je nečak nemškega vrhovnega poveljnika Hindenburga. Schlickova mati je sestra Hindenburga. Schlick je dal ameriški vladi na razpolago važen patent glede bojevanja proti submarinom. Schlick se nahaja sedaj pri ameriški mornarici.

—Zvezini detektivi so udrli v sedem clevelandskih stanovanj, kjer so pobrali in zaplenili časopise in listine, ki pišejo v nasprotnem ameriškem duhu. Osem oseb je bilo zaprtih. Vlada ne izda imen. Aretacija se je zvršila na podlagi nove špijonske postave. Ljudje, ki razširjajo časopise, ki pišejo proti Ameriki, bodejo zaprti in postavljeni pred sodnijo. Mi smo rojakom isto svarilo dali že pred nekaj meseci in jih danes ponovno svarimo. Posebno naj se rojaki varujejo lista — "Slovenski Narod" v New Yorku.

—Da zdravniki ne pregledujejo dobro na preiskavi, je priča sledeči dokaz. V sobi št. 13 je zdravnik nekega kandidata proglasil za sposobnega, ko spregovori kandidat in reče: "Oprostite, vse je dobro, toda imam eno stekleno oko." In v veliko začudenje zdravnika se sune v oko in prinese na dan v resnici stekleno oko. Seveda ga je zdravnik nemudoma proglasil nesposobnim.

—Okoli sedme ure zvečer v sredo je nastala dinamitna eksplozija v prostorih The Cleveland Provision Co. na W 65th St. Škoda znaša $2000. Preiskava je dognala, da je nekdo položil dinamit pod parni kotel v tovarni.

—Zvezina vlada preiskuje poslovanje švedskega in norveškega konzula v Clevelandu ker se sumi, da so clevelandski Nemci in Mažari pošiljali skozi te konzulate denar v Nemčijo, kar je danes prepovedano.

—Slovenska dečka Frank Opaškar in Anton Klopčič se nahajata v organizaciji "boy scouts" in mnogo pomagata ljudem, ki prihajajo na sodnijo za zdravniško preiskavo. Neprestano sta na delu in s tem mnogo pomagata vladi.

May Kulčar, 839 London Rd. se je zgubila. Stara je 13 let. Na sebi je imela belo obleko in moder predpasnik.

—Roparji v Clevelandu nič več ne razbijajo močnih blagajn, kajti smodnik in drugo razstreljivo je radi vojne jako drago, ampak sedaj imajo navado, da celo blagajno naložijo na avtomobil in jo odpeljejo. Tri velike blagajne so bile ukradene ta teden...

—Nad 200.000 vojaških novincev bo poklicanih že 1. sep. v vojaško službo. Prvotno se je nameravalo, da vlada ne pokliče narodne armade prej v službo, dokler se ne končajo vojaške preiskave v vseh mestih, in dokler se ne nabere postavno določeno število moštva — 680.000. Toda vlada neče odlašati, ampak bo začela s trainiranjem vojaštva čimprej. 200 000 mož bo poklicanih 1. sep. ali ena tretjina cele nove armade, ki se ima postaviti v službo glasom postave o splošni vojaški dolžnosti. Provost maršal general Crowder je poleg tega poslal guvernejem raznih držav različna navodila glede onih oseb, ki prosijo za izvzetje od vojaške službe. General Crowder pravi: Če mož prosi za izvzetje radi prehranitve družine, pa se dožene, da sorodniki lahko podpirajo ženo in otroke, tedaj naj se izvzetje odreče. Isto se lahko naredi tudi v slučajih, če kompanija, kjer je uslužbenec delal, obljubi, da bo plačevala za njegovo delo, četudi pri vojakih. Tudi v slučaju, da posestvo toliko nese, da se žena preživi brez dela moža, se možu ne sme dovoliti izvzetje od vojaške službe.

—Vsredo popoldne 8. avgusta je v električni tovarni na 79. cesti stroj smrtno poškodoval rojaka Johna Žlindra, ki je nekaj časa pozneje v St. Clair bolnišnici umrl v silnih bolečinah. Ta tragična smrt je prišla skoro prav ob obletnici, ko je bila lansko leto njegova 16 letna hči Anica umorjena na cesti od napadalca. V soboto bo minulo ravno eno leto, ko se je pripetil umor hčerke, in sedaj je usoda hotela, da je ubilo očeta v tovarni. V resnici je to nepojmljiva žalost za ubogo družino. Ostaja sedaj še mati in mladoletni sin. Ranjki John Žlindra je bil rojen 19. nov. 1872 v Vel. Laščah, bil je že doma vrl in zaveden Slovenec. Pred več leti se je podal v Ameriko, kjer je bil vedno dobra slovenska duša. Ranjki je bil član več društev, in sicer Srca Jezusovega, Slovenski Sokol, Primož Trubar, SNPJ in dr. Napredni Slovenci, št. 5 SDZ. Pogreb se vrši v soboto iz hiše žalosti 5909 Prosser ave na Calvary pokopališče in sicer ob pol devetih zjutraj. Društveniki in prijatelji so vabljeni k pogrebu. V teh dneh silne žalosti nesrečne družine, izrekamo preostali soprogi in sinu naše globoko in iskreno sožalje.

—Nesreča je zadela v sredo popoldne rojaka John Lungarja. Vozil se je na vrhu železniškega voza New York Central železnice, ko je blizu 105ceste padel pod kolesa in je dobil take poškodbe, da so mu morali odrezati roko v Glenville bolnišnici. Lungar stanuje na 1252 E. 55th St.

—V petek zvečer se Cleveland poslovi od svojih vojakov. Vse vojaštvo odide iz Clevelanda. V mestu se vrši ogromna parada ob pol osmih zvečer.

Postava o kontroli živil bo danes podpisana.

Washington, 9. avgusta. Postava o kontroli živeža je konečno vendar obveljala v kongresu, in v sredo jo je senat potrdil z 66 glasovi proti 7. V petek podpiše postavo predsednik Wilson, nakar se bo začela z vso strogostjo spolnovati. Ker je postava jako važna, prinašamo tukaj glavne točke te postave: Trideset dnij potem, ko je postava odobrena od predsednika, se ne sme rabiti nobenega žita ali kakega druzega živeža več, da bi se izdelovalo žganje. Tudi importiranje opojne pijače je prepovedano. Proti predlogu so glasovali sledeči senatorji: Holis, Reed, Gronna, La Follette, Francis in Penrose. Penrose je znan kot velik kapitalist, La Follette pa kot zagovornik Nemčije v Ameriki.

Postava daje predsedniku Wilsonu popolno moč nad kontrolo živeža, krme, premogom, petrolejem, gasolinom farmarskimi stroji in orodjem. V slučaju, da bi lastniki premogovnikov računali previsoke cene za premog, ima predsednik Wilson pravico zapleniti premogovnike in določiti ceno premogu. Pravico ima določiti najmanjšo ceno žitu, ki ne sme presegati $2.00 bušelj, in pravico ima naložiti colnino na importirano pšenico. Postava daje predsedniku moč zapleniti vse žganje v Ameriki če spreviđi, da je potrebno za vojaške in druge namene. Predsednik ima nadalje pravico potrošiti $ 10.000.000 za umetno gnojilo, ki naj se daje zastonj farmarjem. Kdorkoli bi spravljal in grabil živila ter špekuliral z njim, ga ima predsednik pravico kaznovati. Predsednik ima pravico glasom postave ustaviti borze in špekulativne prostore, kjer se špekulira za živež. Nadalje ima predsednik ogromno pravico, zapleniti, shraniti in prodajati žito, moko, meso, fižol in krompir, in konečno ima pravico zapleniti tovarne, če misli, da ne delajo v korist Zjedinjenih držav. Dva milijona in pol je dovolil kongres za stroške, da se postava spolnuje, in nadaljnih $150.000.000 je dovoljenih predsedniku, da natančno spolnuje postavo.

Ta postava je ogromnega pomena za ameriško prebivalstvo. Predsednik ima sedaj vso pravico v svojih rokah, kar se tiče draginje in izkoriščanje ljudstva. On je odgovoren za vse. Ta odgovornost traja le za časa vojne. Pokazal pa je Wilson, da je bil še vselej kos svoji nalogi.

Novice iz vojne

Pariz, 9. avgusta. Na Aisne fronti so Nemci vso noč jako živahno obstreljevali naše postojanke. Pri Vauxalion in na California planoti so Nemci skušali udreti v francoske postojanke, toda so bili odbiti. Severno od St. Michiela so bili odbiti sovražnikovi napadi. Sicer pa je bil na fronti mir ves dan.

Nemško uradno poročilo

Berolin, 9. avgusta. — Na fronti nemškega kronprinca so postali boji v okolici Chemis des Dames jako živahni. Na levem bregu reke Meuse so badenski polki presenečili Francoze, jih pognali nazaj ter dobili lepo število ujetnikov.

Laško uradno poročilo.

Rim, 9. avgusta. Na tridentinski fronti so se vneli večji in manjši spopadi med našim in avstrijskim vojaštvom. Sovražnikovi napadi so bili odbiti. Na Kraški planoti je naš topniški ogenj razbil zbiranje sovražnika in naše baterije so streljale akuratno na sovražnikove pozicije. Naš oddelek zrakoplovcev je bombardiral sovražnikove pozicije v Chiapavono dolini ter prizadejal Avstrijcem veliko škodo. Vsi stroji so se vrnili nepoškodovani.

Rusko uradno poročilo.

Petrograd, 9. avgusta. — V okolici Vladimir Volinski je sovražnik napadel naše pozicije, pognal naše čete nazaj ter zasedel naše strelne jarke. Toda pozneje so dospele na mesto rezerve, ki so vrgle Nemce iz naših postojank. V okolici Brodyja so nas Nemci napadli z ročnimi granatami ter so vrgli naše čete iz naših postojank, toda pozneje smo pregnali Nemce iz zasedenih krajev. Ob reki Zbroz se je vnel silovit boj med našimi in nemškimi četami, in konečno so bili Nemci prisiljeni umakniti se. Mi smo ujeli 300 Nemcev in jim zajeli 4 strojne puške.

Rusi se borijo s kamenjem.

Severozapadno od Sereta v Bukovini so naše čete odbile več trdovratnih nemških napadov. Nekoliko dalje se je sovražniku posrečilo priti v naše postojanke, toda bili so pozneje vrženi iz njih. Blizu Kompolunga so Avstrijci uprizorili več napadov, katere smo večinoma odbili. Nekateri naši galantni regimenti so sovražnika z bajoneti in kamenjem napadli, potem ko jim je pošla vsa municija. Sicer pa napadajo Nemci na celi rumunski fronti brez vsakega posebnega uspeha.

—Krompir se je ponovno podražil. Peck krompirja ali 15 funtov se prodaja sedaj po 50 do 55 centov, dočim je bil že po 35 centov. Bušel se prodaja od $1.60 do $2.00. Na debelo se prodaja najboljši krompir $4.50 za tri bušlje.

—Umrl je v četrtek popoldne v City bolnišnici Jak Samsa, star 49 let. Ranjki zapušča ženo in dve hčeri ter dva brata. Pred 9. leti je bil strahoviti požar v Collinwoodu, kjer je zgorelo toliko otrok, so rojaku Samsi zgoreli trije otroci v šoli. Ranjki je spada k društvu sv. Vida št. 25. K.S.K.J. in k dr. sv. Barbare št. 26 v Collinwoodu. Pogreb se vrši v soboto. Počivaj v miru!

—Vojaški položaj v Clevelandu je sedaj sledeč: 13235 jih je bilo pregledanih od zdravnikov, 9990 jih je bilo potrjenih za zdrave, 3245 jih je zdravniško nezmožnih za službo, 6420 jih je prosilo za izvzetje od vojaške službe, 2413 je tujcev, 3570 pa se jih je javilo, da služijo v armadi.

Amerika se bori za razoroženje.

Vlada se je izjavila, da se bo borila toliko časa, dokler ne pride do tega, da se vse države razorožijo. Po tej vojni ne sme biti nobene druge vojne več. Nemčija mora vrniti Franciji Alzacijo in Lotringijo, Belgija pa mora dobiti vojno odškodnino.

Washington, 9. avgusta. Iz najvišjih ameriških uradnih krogov se danes naznanja, da je Amerika pripravljena boriti se, dokler vse države ne privolijo, da se vrši splošno razoroženje narodov. S tem je ameriška vlada ustavila vsako mirno govorico.

Ameriška vlada je mnenja, da le splošno mednarodno razoroženje povzroči stalen in trajen mir med narodi. In če sedanja vojna ne povzroči, da nastane splošen in stalen mir po celem svetu, tedaj so zastonj vsi milijoni žrtvovani za vojno, zastonj vse žrtve, katere je doprinesla Amerika.

Vojna se mora prenehati.

Zjedinjene države stoje na stališču, da mora biti današnja evropska vojna zadnja vojna, katero je doživel svet. In poleg tega so Zjed. države prepričane, da v resnici ni več daleč do miru, in da pride mir veliko hitreje kot eden ali drugi misli.

Kaj zahteva Amerika za bodočnost.

Glavne točke pod katerimi je Amerika pripravljena skleniti mir, so sledeče: Vse velesile pa tudi manjše države se morajo nemudoma razorožiti. Nobena država ne sme vzeti kake tuje zemlje, ki ji ne pripada, razven da dobi Francija Alzacijo in Lotaringijo in nekatere druge države take dele zemlje, do katerih so upravičene radi istonarodnega prebivastva. Odškodnine se ne bo plačevalo razven Belgiji in mogoče nekaterim drugim državam da se jim povrne škoda, katero so povzročili Nemci. Ustanoviti se mora svetovni tribunal, da se v tem razsodišču razpravljajo vse razporne točke vseh narodov.

Predsednik Wilson za mir.

Predsednik Wilson se je izjavil: Zjedinjene države so stopile v to vojno z direktnim namenom, da se naredi svet varen za demokracijo. In kje more biti demokracija bolj var na kot v državah, kjer ne odločujejo vojaške sile. Razorožnje bi bil največji blagoslov vseh narodov, o katerem so sanjali nekdaj vsi človeko ljubni državniki. In če se to zgodi, tedaj je vsakdo prepričan, da žrtve te vojne niso bile zaman.

Nemčija bo premagana.

New York, 9. avgusta. Poročila, ki dohajajo iz Nizozemske, Švedske in Norveške naznanjajo, da so dosedaj še nevtralni narodi v Evropi prepričani, da Nemčija ne more zmagati, odkar so Zjedinjene države z vso resnostjo se polotile vojnega posla in napovedale Nemčiji vojno. Predno so Zjed. države stopile v krog sovražnikov Nemčije, je Nemčija še vedno upala, da zmaga, toda danes so celo Nemci zgubili nado v zmago. Zjedinjene države imajo tako ogromno prebivalstvo, toliko bogastva in materijala na razpolago, da je Nemčiji nemogoče zmagati sedaj, ko so Zjedinjene države v vojni. Nemška usoda je bila zapečatena od tedaj, ko je Amerika napovedala vojno.

8000 Nemcev zahteva mir.

Amsterdam, 9. avgusta. — Osem tisoč premogarjev se je pred kratkim zbralo v Essenu, Nemčija in se je dogovarjalo o miru. Po zborovanju se je priredila velika demonstracija v prid miru. Socijalistični nemšk list "Vorwaerts" posebno povdarja važnost te demonstracije, ker se je pripetila v centrumu pangermanske propagande, v Essenu.

Nemci imajo nov strup.

London, 9. avgusta. Nemško armadno poveljstvo je upeljalo nov strup na francosko-angleški črti, ki ima silovite posledice. Ta strup se strelja v obliki krogelj, ki so napolnjene s posebno tekočino. Če taka kroglja pade na tlak, se razbije in tekočina se razlije. Pet ali šest ur potem ko se je tekočina razlila po tlaku, začnejo ljudje čutiti posledice. Žrtve začnejo najprvo silovito kašljati, nakar se napnejo njih oči, ki kmalu zgubijo pogled. Človeka začne strahovito peči v želodcu, prime se ga mrzlica in silovit kašelj. Smrt sledi tem napadom. Mnogo civilistov v francoskem mestu Armentiers, kamor so Nemci streljali s temi krogljami, je umrlo, ko so vdihovali strupene pline.

1300 Rumuncev ujetih.

Berolin, 9. avgusta. Nemške čete so začele z novo ofenzivo proti rusko-rumunski armadi v Moldaviji. Rusko-rumunske pozicije severno od Fokshani so bile uničene, in general Mackensen, ki zapoveduje tem nemškim četam, sporoča, da so nemške čete ujele 1300 Rumuncev in topov.

Srbiji se garantira svoboda.

London, 9. avgusta. Povodom zavezniške konference, ki se vrši v tem mestu, je angleški ministerski predsednik v svečanem govoru včeraj izjavil, da Anglija garantira in ne bo prej odjenjala od vojne, dokler se Srbiji ne povrne vse ozemlje in vse pravice, ki jih je imela pred vojno. V počast srbskega ministerskega predsednika Pašiča, ki zastopa srbsko vlado na konferenci se je vršil svečan banket, katerega so se udeležili vsi zavezniški diplomatje.

Papež proti Nemcem.

Rim, 9. avgusta. Več laških časopisov povdarja, da je odstopil papežev državni tajnik, kardinal Gasparri. Papež se je baje izjavil, da hoče imeti bolj svobodne roke v obravnavah z raznimi vladami. Državni tajnik mu je bil na potu, in splošno se pričakuje, da bo papež presenetil svet z novo politiko.

Ogromne priprave.

New York, 9. avgusta. Naznanja se, da je ameriška vlada naročila 3.000.000 parov čevljev za vojaštvo, 3.000.000 parov hlač, 2.000.000 zimskih sukenj, 3.000.000 uniform, in nad 15.000.000 funtov drugega blaga v vojaške potrebe.

Torpedirani parniki.

London, 9. avgusta. Nemški submarini so zopet potopili večje število angleških parnikov tekom tedna, ki se je končal z 8. avgustom kot pretekli teden. Enaindvajset angleških parnikov nad 1600 ton je bilo potopljenih in dva parnika, ki sta nosila manj kot 1600 ton.

Novi canadski vojaki.

Ottawa, 9. avgusta. Canadska vlada je pozvala 100.000 mož pod orožje glasom nove postave, ki zahteva splošno vojaško službo. Canadska vlada je glasovala, da se bori toliko časa, dokler Nemčija ne bo uničena.

Ameriška armada bo mogoče poslana v Rusijo.

Washington, 9. avgusta. V uradnih krogih tukaj se povdarja, da bo prihodnja ameriška armada, ki se zbere v Ameriki poslana v Rusijo, da se skupno z lojalnimi ruskimi četami bori proti Nemcem. Amerika more poslati svojo armado le na francosko ali na rusko bojišče, kajti ustavno je prepovedano pomagati katerikoli armadi, ki ima kralja za vrhovnega poveljnika. Ameriške čete torej ne morejo pomagati niti Italiji, Rumuniji, Srbiji ali Angliji, pač pa lahko pomagajo Franciji in Rusiji, ki so republike. Niti Rusija niti Amerika ne bi rade videle, da bi se Japonska vtikala v ruske razmere s tem, da bi poslala svojo armado na pomoč Rusiji, in ameriška armada v Rusiji bi bila jako dobrodošla.

Washington, 9. avgusta. — Rusija postaja od dne do dne bojl močna, in zadnji oblaki nesporazuma ter anarhije zginjajo iz ruske armade. Rusija kot celota še vedno upa in je tudi prepričana, da bo ruska armada imela velik delež pri tem, da razbije kajzerjeve čete in pomaga upeljati demokracijo po celem svetu. Te besede je govoril predsedniku Wilsonu Elihu Root, načelnik ameriške komisije, ki se je pravkar vrnila iz Rusije in se je sedaj oglasila pri predsedniku, da mu uradno naznani, kaj je ameriška komisija v Rusiji doživela in opazovala. Ameriška komisija je mnenja, da je treba dati Rusiji finančno in moralno podporo, da se sedajna vlada pod vodstvom Kerenskija vzdrži. Toda če se kajzerjevim agentom posreči ovreči vlado Kerenskija, tedaj je bodočnost Rusije jako črna, in tudi pomoč iz Amerike ne more pomagati.

Poleg tega je Rootova komisija podala ameriški vladi še posebno poročilo, ki pa ni priobčeno v javnost. Toda splošno mnenje je, da se bo Rusija zdržala, in da ne bo treba misliti na razpad nove Rusije. Root sam, ki je sicer jako konservativen, je prepričan, da bo pametni razum ruskega naroda premagal vse ovire in da bodejo pravi ruski voditelji ustanovili modelno rusko republiko, ki bo vzor vsem drugim. Rabuke in hujskanja socijalistov je v prvih dnevih pač povzročilo, da se je narod puntal, toda moč socijalistov v Rusiji se dnevno zmanjšuje, ker narod prihaja k zavesti, da od sanjačev nima ničesar pričakovati kot neredno življenje, punte in upore. Raditega so na delu vse boljše ruske sile, med njimi tudi zmerni ruski socijalisti, da porazijo radikalce in povrnejo Rusiji normalne razmere. Večina ruskega naroda je prepričana, da je Nemčija največji sovražnik Rusije.

CLEVELANDSKA AMERIKA

IZHAJA V PONDELJEK, SREDO IN PETEK.

NAROČNINA:

Za Ameriko - $3.00 | Za Clev'd. po pošti $4.00
Za Evropo - $4.00 | Posamezna številka - 3c

Tiskano, dopisi in denar naj se pošlje na "Clevelandska Amerika"
6119 ST. CLAIR AVE. N. E., CLEVELAND, OHIO. TELEPHONE CUY. PRINCETON 139

EDWARD KALISH, Publisher *LOUIS J. PIRC, Editor.*

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY.

Read by 25.000 Slovenians in the City of Cleveland and elsewhere. Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland, Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

No. 93. Friday, Aug. 10. 1917.

"Kralj sankcijonira"

Nekaj druzega je delovati in žrtvovati za osvobojenje dosedaj zasužnjenih krajev, nekaj druzega je tvoriti državo, kjer ima kralj zadnjo besedo. Prisega vseh onih, ki postanejo ameriški državljani, je prav jasna v tem oziru: Avstrijci n. pr. ki postanejo ameriški državljani, se ne odpovedo samo avstrijskemu cesarju, ampak vsem cesarjem, kraljem, vladarjem, princem potentatom, itd. In sicer za večne čase. To prisego mora kandidat za državljanstvo govoriti, in se potem tudi podpiše na državljansko listino.

Drugače je z onimi, ki niso ameriški državljani. Slovenci, Hrvati in Srbi ki nimajo državljanskih papirjev lahko mirne duše agitirajo in delujejo za kraljestvo in kralja, ne da bi se pri tem pregrešili zoper postavo Zjed. držav. Mi pa, ki smo ameriški državljani, bodemo pač znali toliko upoštevati svojo prisego, katero smo dali na sodniji, da ne bodemo šli in prisegali sedaj na kralja, ki ima pravico sankcije postav, niti ne moremo podpirati takega delovanja, katerega namen je upeljati kraljevo oblast, ker nas prisega veže na ameriško ljudovlado in ostro prepoveduje delovanje za kralja.

Toliko nam je bilo potrebno omeniti glede ameriškega državljanstva. Preidemo sedaj lahko na ostale točke pogodbe.

Kar se tiče naklonjenosti od strani srbske vlade, jo je ta vlada skazala dovolj. Mi ne smemo namreč od Srbov zahtevati, da se kar meni nič tebi nič z njimi družimo, ali pa mogoče Srbom eno ali drugo stvar diktirali. Ne, Srbi so trpeli v tej vojni, Srbi so že prej imeli svojo državo, dočim mi Slovenci in Hrvati nismo imeli ničesar. Bili smo pozabljeni berači v Avstriji, kjer so komaj drobtinice z mize državnih dobrot padale na nas. In da bi sedaj mi šli k Srbom in rekli: Alo bračo, mi smo tukaj, sedaj se združimo, pa tudi kandidirali bodemo če bo treba itd. Ne, to ne gre. Če nas Srbija sprejme pod svoje okrilje, je to njena prostovoljna stvar in slovenski ter hrvatski narod bi moral biti celo hvaležen, če bi prišel v državo, kjer bi imel iste pravice, kot narod, ki je že prej tam stanoval, se boril in žrtvoval ter ginil na bojišču cela štiri leta.

Da je srbska vlada storila pogodbo z Jugoslovanskim Odborom, je znamenje, da srbska vlada ni nasprotna združitvi troimenskega naroda na Balkanu, in s tem, da je srbska vlada pripoznala popolno jednakopravnost slovenskega ter hrvatskega jezika, šeg in običajev, raznih ver, je pokazala, da je plemenita in pravična napram ostalim bratom Jugoslovanom. S tem, da je v pogodbi rečeno, da mora biti Jadransko morje svobodno za vse narode, je srbska vlada pokazala, da razume politiko, da je uljudna in dalekovidna, kajti mednarodni prepiri ravno nastanejo tedaj, kadar en narod skuša si pridobiti več pravic kot jih ima drugi. Če pa vsi narodi uživajo ene in iste pravice, pride le redko ali pa nikdar do prepira, in pozneje do vojne. Do evropske vojne je ravno raditega prišlo, ker Nemci in Avstrijci niso hoteli, da bi Srbija prosperirala na Balkanu, ampak so hoteli razširiti preko Balkana v Carigrad in Malo Azijo popolen nemški upljiv, a Srbi naj bi bili za sužnje in stebre vsenemškemu mostu za izkoriščanje ostalih narodov. Svobodno Jadransko morje je garancija, da radi morja ne bo prepirov.

In končno pride kralj. Srbski kralj je oddovine Karagjorgevičev. Ta dinastija je pri srbskem narodu tako priljubljena, da niti misliti ni, da bi Srbi odvrgli kraljestvo. Kralj v Srbiji je nekak "domač rojak", istega rodu kot vsi ostali Srbi. V Srbiji ni nobenih plemičev, grofov, baronov. Tam ima vsakdo svojo zemljo, katero obdeluje, in niti vlada niti kak posamezen človek ne more niti enemu kmetu zarubiti ali prodati te zemlje, četudi je kmet še toliko dolžan. Zemlja ostane zavedno last kmeta. In med takim narodom je vzrastel tudi sedanji srbski kralj.

Vprašanje je sedaj, ali bo Srbija prosila Hrvate in Slovence da se ji pridružijo v eno državo, veliko Jugoslavijo, ali bodejo Hrvatje in Slovenci prosili, da pridejo v to državo? Menda je zadnje bolj verojetno. Kajti obstoječa država, priznana od vseh velesil kot redna vlada (Srbija je priznana tudi od Zjed. držav, kljub temu, da je od Avstrijcev zasedena, in srbski poslanik se nahaja pri vladi v Washinktonu akreditiran, dočim Avstrija nima nobenega poslanika v Washingtonu, ima pač večjo vrednost kot posamezni narodi, ki so pa bolestni usodi celo prisiljeni klati iste svoje brate, s katerimi se želijo združiti. Mi priznamo dejstvo, da morajo biti Hrvatje in Slovenci veseli, če jih Srbija sprejme v zvezo. Resnica je tudi, da je ogromna razlika med avstrijskim cesarjem oziroma monarhijo in med srbskim kraljem ali kraljevino. Skoro kot dan in noč.

Vse to pa ne more upljivati na nas, da bi kot ameriški Slovenci tudi mi podpisali pogodbo Jugoslovanskega Odbora s srbsko vlado. Kajti — dostojna čast in rešpekt Jugoslovanskemu Odboru — pa mi trdimo, da je Jugoslovanski Odbor podpisal pogodbo, ne da bi prej vprašal javno mnenje. **Gospodje v Evropi so na svojo roko sklenili pogodbo in s tem so prekršili slovesno svojo izjavo, katero so neprestano narodu pojasnjevali — da bo narod sam odločil obliko vlade v Jugoslaviji.** Poleg tega, da se je ime Jugoslavija popolnoma prezrlo in so tlali bodoči državi nerodno ime "Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev", so pozabili popolnoma na one obljube, radi katerih smo največ delovali za Jugoslavijo — **namreč da narod bo sam odločil vladno obliko.**

Naprej delati pogodbe, ustvarjati vlade, delati ustavo, ne da bi se narod vprašalo, ni pošteno. Seveda marsikdo bi oporekal, da danes niso časi za to, da bi se narod, ki je zaposljen z vojno, nadlegoval z notranje upravnimi stvarmi, toda to ne velja. Če ni časa in niso prilike zato, **pa bi še Jugoslovanski Odbor počakal, predno je podpisal pogodbo.** Kaj hočemo sedaj mi, ki ljubimo ameriško svobodo, ki ljubimo tudi jugoslovansko svobodo, iti pred narod in reči: Tu imate kralja, ki bo podpisoval postave, in če jih ne bo potrdil, ne bodejo veljale. To je vaš kralj, delujte za njega. Taki nauki so nevarni, nemodri, nepojmljivi za današnje čase. In narod se jih bo otresel, ne bo hotel poslušati, kajti **že sedaj smo imeli težave, da narod revolucijoniramo, sedaj pa naj mu povemo, da bo prišel iz dežja pod kap, pa lahko naredimo debelo črto čez vse naše delo.**

Kovati vladno obliko naprej predno je država tu, je nespametno. Pa najsibo federativna republika, kot so jo razbobnali v Chicagi, kjer so se po treh letih spanja zbudili, ali pa kraljevina "Srbov, Hrvatov in Slovencev", vseeno je to. Niti ljudje v Chicagi, niti Jugoslovanski odbor nima pravice delati pakte in pogodbe predno **je narodu dala resna prilika, da spregovori svojo besedo.**

Jugoslovanski Odbor je vselej hudo zameril vsakomur, in sicer po pravici, kdor je hotel ali skušal delati reforme v notranji upravi bodoče Jugoslavije, kdor se je potegoval za to ali ono obliko vlade. Vedno so nam govorili: Ne kupujte pohištva, predno nimate stanovanja. In mi smo to razumeli in smo se tega držali, zato smo pa vse svoje sile posvetili, da budimo narod, da ga spravljamo proč od Avstrije, da ga revolucijoniramo. Sedaj pa pride sam Jugoslovanski Odbor in naredi ravno to, kar je drugim prepovedoval. Kje je doslednjost, kam ste dejali izjavo, da bo narod odločeval o vladni obliki?

Menda bo eden ali drugi mislil, kako je mogoče, da naš list o tem razpravlja, ko je bilo vendar znano, da smo vsa tri leta zvesto stali z Jugoslovanskim Odborom? Odgovor je lahko: Predno nismo imeli pogodbe, **smo imeli le ideje, imeli smo pred seboj delo za osvobojenje.** Sedaj pa, ko se nam ponuja že narejena in potrjena pogodba, **pa menda imamo pravico stopiti v opozicijo kot eni izmed onih,** ki so doprinesli dovolj žrtev za stvar v najbolj kritičnih časih. Stem, da povemo svoje mnenje, smo odkriti, ne skrivamo za hrbtom, ampak jasno pridemo na dan in povemo, kje čevelj žuli. Boljše prej kot pozneje. Naša dolžnost je, našim somišljenikom natančno raztolmačiti položaj, nakar bo narod sodil. Narod se teško kdaj zmoti, zmotijo se pa politični voditelji. Imeli bodemo pač priliko slišati od oseb, ki so ves čas te vojne podpirale Jugoslovansko borbo, in vemo, da se bodejo strinjali z nami. Tudi mi ne verujemo v skrivno diplomacijo, v politiko zaklenjenih sob, v pogovore in pogodbe med štirimi očmi, ampak svet je že toliko napredoval, da lahko javno sliši, kaj se kuje o njegovi usodi.

Zdi se nam tudi, da je Jugoslovanski Odbor, vsaj kar se tiče Slovencev — o Hrvatih ne moremo še govoriti, dokler ne zaslišimo javnega mnenja, ki ki se izraža v njih časopisju — popolnoma prezrl ameriške Slovence, oziroma tudi Hrvate. In ravno te bi se moralo precej upoštevati, kajti resnica je, da jih bo na tisoče šlo po vojni iz Amerike v stari kraj. Tu so se naučili politične svobode, samostojnega mišljenja in odločevanja ter bodejo najboljši propagatorji narodne zavesti in svobode. Objednem pa tudi nove moči, kajti mladih slovenskih in hrvatskih fantov in mož po vojni v Jugoslaviji sploh ne bo, starci so že preživeli svojo dobo, da bi bili še sposobni udeležiti se reforme narodnega življenja in politike. Upoštevani bodejo na vsak način domov došli rojaki iz Amerike. In niti najmanje se ni informiral Jugoslovanski Odbor v Ameriki o mnenju ljudstva, ampak samolastno je sklenil pogodbo, po kateri ima kralj sankcijsko pravico.

Mi ne moremo verjeti, da bo res tako. Mi še vseeno in še vedno trdimo, **da bo bodoča oblika Jugoslavije drugačna, kot pa je podpisana v pogodbi na Krfu.** Mi nikakor ne verujemo, da je bil 20. julij zgodovinski dan za bodočo Jugoslavijo, in enostavnega vroka, ker je novica o tej pogodbi zadela kot strela iz neba vse ameriške Slovence in deloma tudi Hrvate, in celo najboljši voditelji so se silno začudili, ko so zvedeli za tekst pogodbe.

Mi ne verujemo v skrivne pogodbe, ki se delajo skrivej, brez narodne vednosti in se potem obešajo narodu kot prisiljena stvar. Kako se more ena oseba imenovati "kralj Slovencev", če ga Slovenci nikdar volili niso, ali "kralj Hrvatov", če se je to naredilo brez vednosti naroda? In če narod ni postavil kralja, ali naj se kralj imenuje potem "od milosti božje?" Aut—aut.

Bolijo nas izrazi v brzojavkah Jugoslovanskega Odbora kot "jasno veličanstvo", premilostni gospod", "njegovo kraljevo veličanstvo". Bratje, to je stara šara brez pomena. V deželi svobode ne more biti nihče niti ekselenca, eminenca, še manj pa veličanstvo ali višokost. Kje je potem enakost, če je eden visok in vzvišen, drugi pa priprost navaden? Ne, nihče se brez narodnega dovoljenja ne more dvigati nad druge.

Končajmo! Hudo nam je za vsako besedo, ker nismo nikdar niti slutili, da pride do tega, ampak smo bili mnenja, da delujemo dokler je vojna za revolucijoniranje naroda, a potem ko nastane mir, se skliče narod in pove svoje. Sedaj je pa pet mož odločilo usodo 12 milijonov ljudi.

Mi smo prepričani, da pri tem ne bo ostalo. In če bi molčali, bi ljudje mislili, da tudi mi klanjamo hrbte pred veličanstvi, toda klaleč smo od tega. Niti naša zavest niti ameriško državljanstvo nam ne pušča tega. In upamo, da se bo spremenilo, kajti konec vojne je še daleč, **a medtem se v Srbiji kot kje drugje lahko dovršijo velike spremembe.**

In naša srčna želja je, da bi bile te spremembe take, da bi bile po volji celemu troimenemu narodu v skupni slogi in svobodi.

In radi sporazuma naj dodenemo še, da radi teh napisanih vrst ne sovražimo Jugoslovanskega Odbora, ampak kjerkoli bo ta Odbor deloval v korist narodu, bodemo še vedno zraven. Napisali smo te vrstice le, ker se smatramo svobodne izraziti mnenje in da ob pravem času narod zve, kar bi bilo mogoče za njega veliko razočaranje in pa da ustavimo nasprotnikom bešedo in jim zavežemo jezike, **da jim ne bo potrebno zastonj kvariti papirja v neosnovanih napadih.**

Naše breme o tej vojni.

Sir Edward Carson, govorec v imenu angleškega vojnega ministerstva, je izjavil svoje prepričanje, da zavezniki gotovo zmagajo. V začetku četrtega leta ogromne vojne zo zavezniki trdnega prepričanja, da zmagajo. Toda zavezniki predvsem upajo na Zjed. države, da slednje še bolj tesno skupaj sodelujejo z zavezniki. Enako se je izjavil tudi Sir Frederick Maurice, ki zastopa angleški vojni urad: "Zjedinjene države so danes generalna rezerva zaveznikov. In ker je ta rezerva nedotaknjena, lahko gledamo z upanjem v bodočnost četrtega leta vojne."

Tudi francoski ministerski predsednik Ribot stavi vse svoje nade na sodelovanje Amerike. In danes, ko so minula tri leta vojne, se mora v resnici vse ameriško prebivalstvo jako resno ozirati na vojno, ki nam je bila usiljena od Nemčije. Uspeh bo le tedaj, če bo vsak posamezen državljan sodeloval z državo v njenih načrtih.

Zjedinjene države so v štirih mesecih, odkar je bila napovedana vojna Nemčiji, naredile ogromno delo. Izvežbati, opremiti in odposlati ogromno armado 3000 milj daleč preko nevarnih oceanov, nikakor ni majhno delo. Kajzer sam se je izjavil, da se Amerikancev pred dvema letoma ni treba bati, toda naša armada že stoji na francoski zemlji, komaj tri mesece potem, ko je bila vojna napovedana. Toda mi smo šele začeli, in svojega cilja ne bodemo dosegli, razven da vsi žrtvujemo in napnemo vse naše sile in zmožnosti. Če Zjedinjene države opremijo in odpošljejo v Francijo dva milijona vojakov, je to veliko bolj ogromno delo kot če zavezniki postavijo deset milijonov bojevnikov na fronto.

Treba je producirati ogromne tovorne avtomobile, orodje, železo in jeklo, male in velike topove, obleko, čevlje, strojne puške in navadne puške, amunicijo in vse transportirati na fronto 3000 milj daleč. To je tako ogromno delo, da bo vzelo vse naše naravne sile, materijal in energijo. Tisoče milj novih železnic se mora zgraditi. Hrana za armado, dobra in redilna hrana mora biti neprestano pošiljana v Evropo. Ogromno brodovje transportnih parnikov mora biti neprestano na delu. Za vojake se mora skrbeti ko so bolni ali ranjeni v bolnišnicah. Dva izmed desetih zdravnikov te dežele morata nemudoma na fronto. Na vojni fronti Evrope mora biti v jeseni 12.000 ameriških zdravnikov in 60.000 zdravniških strežnikov. Vse poleg ogromnega dela zračnih strojev, katere smo začeli izdelovati, poleg silnega števila novih bojnih ladij, katere potrebujemo.

Denar je najmanjša stvar ki se pri tem upošteva. Narodna lastnost Amerikancev je, da se za denar ne prepirajo. Tisoče milijonov bo prišlo na dan, kakor hitro se jih bo potrebovalo. Od ameriškega ljudstva se veliko več zahteva kot denar. Amerikanci morajo priti do zavesti, da uspešno zasledovanje vojne do zmagovitega konca zahteva osebnih žrtev od vsakogar. Izpeljava vojnih načrtov od dneva do dneva zahteva razum le nekaterih. Toda kadar se ti načrti praktično hočejo izpeljati, tedaj mora vse ljudstvo pomagati. Velike izgube morajo biti, sebičnost posameznika se mora umakniti narodni koristi. Če bo ves narod enega duha, če bo ves narod potrpežljivo prenašal vse trplenje in žrtve, tedaj je gotovo, da pride stvar do zmagovitega konca.

Pomniti moramo tudi, da dočim smatrajo naši zavezniki našo armado na njih fronti kot sodelovanje velikega pomena, ki prinese zmago, pa je ta vojna tudi naša vojna, ne samo vojna zaveznikov, in mi se ne borimo toliko za zaveznike Francoze, Angleže in druge kot se za nas same, mi se borimo za obstoj naše svobode, za varnost našega ljudstva, kateremu se mora pribraniti ponižanje, ki preti od pruskega militarizma, v slučaju da triumfira v nepošteni zmagi.

Upa in pričakuje se, da bo to zadnja vojna sveta, in spraviti s sveta vojno je nekaj tako ogromnega, da je resnici treba nadnaravnih žrtev, da se to uresniči. Danes ni čas za godrnanje radi težav, neprilik žrtev itd. Danes je čas individualnega dela vseh državljanov, vseh prebivalcev Zjed. držav. Pokorščina napram priznani oblasti, disciplina napram skupnemu sovražniku, žrtve od strani vsakega posameznika bodejo tudi sedaj kot vedno uresničile geslo: Zjedinjene države niso zgubile še nikdar nobene vojne.

Socijalisti večine

Večina socijalistične stranke v Zjedinjenih državah je vreden privesek nemške socijalistične stranke, oziroma njene večine. Večina te stranke je germanska in proti-ameriška. Nasprotni so vojni, imenujejo vojaško službo "neprostovoljno sužnjost" in kričijo v svet nemški fabrikat: "brez aneksije in odškodnine."

Bulgarski socijalistični delegati, navdahnjeni od carja Ferdinanda in bulgarskega ministerskega predsednika, so največji zagovorniki aneksije, kakor so zastopniki vseh drugih bulgarskih strank. Bulgarija želi imeti velike kose Srbije, najboljše srbske dele, posebno pa Moravsko dolino. Ti bulgarski socijalisti so pred odhodom v Stockholm, kjer se vrši socijalistično zborovanje, se posvetovali v Berolinu s člani večine nemške socijalistične stranke. Bulgarski socijalisti so predložili umrlne aneksijske načrte za Bulgarijo, in dočt se poroča iz Bugarije, so nemški socijalisti v celem odobrili te načrte. In potem so ti nemški in bulgarski socijalisti mirne duše šli v Stockholm, kjer so kričali: "Brez aneksije in odškodnine", in ta klic je našel odmev celo v Ameriki, kjer ti ali oni papagaji ponavljajo isti fabrikat.

Večina nemške socijalistične stranke naznanja, da se bori za notranje reforme v Nemčiji, da postane Nemčija demokratična. In kako pošteni so ti socijalisti v svojih načrtih in namenih, se lahko povzame iz besed cesarskega socijalista, zvestega glasila kajzer Viljema, Filip Scheidemana, ki se je izjavil:

"Zdi se mi, da je nemško ljudstvo zmožno izvajati večji uljiv na svojo vlado, kot pa more ljudstvo v demokratičnih državah!"

In potem pristavlja socijalist Scheidemann: "Srčno želim, da pride enaka demokracija, kot jo imamo v Nemčiji, na vrhunec tudi v Angliji, Fran-

Dalje na tretji strani.

4%

Povzročite da denar dela.

Denar je kot ljudje, delati mora. Denite svoj denar v hranilnico, The Cleveland Trust Co. Tu vam prinaša vsak obrestni in je varen ter ga dobite kadar hočete.

Denar skrit na vašem domu je riskiren, da je ukraden, zgori ali se zgubi. Tudi ne more delati za vas. Hranite v vaši banki, ki ima 16 podružnic.

Premoženje nad $50.000.000.

The Cleveland Trust Company

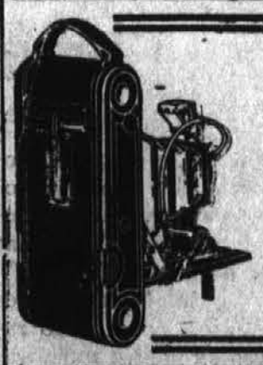

Ali vas veseli narava?

Tedaj si preskrbite fotografski aparat, s katerim lahko delate najlepše slike narave. Pa tudi slike vaših prijateljev in znancev.

Najboljše aparate dobite pri

F. BRAUNLICH
LEKARNA
1353 E. 55th ST. MF

McNutt & McCall Co.

Veliki loti, nizke cene na Bliss Rd. & St. Clair naselbini. Jako široke ceste. Tlak po cestah. Električna luč, vodovod, fina drevesa. Blizu novih tovaren.

OGLASITE SE PRI

LOUIS RECHER, Euclid, Ohio, Wood 721 R

ALI PRI

DAN GARAPIČ, Bliss Road, Wood 719 W

Nadaljevanje iz druge strani.

ciji in Zjedinjenih državah!"

To je tako zloben napad na poštena človeška čutila, da more enake besede izpregovoriti le človek, ki ima skrajno omejen človeški razum. Nekaj nam pa kaže ta izjava Scheidemanna vseeno, namreč da je večina nemške socijalistične stranke zvesto udana kajzerju.

In v tem ga zvesto podpirajo večinaši ameriške socijalistične stranke. Glejmo kaj piše Victor Berger v svojem listu "Leader":

"Sile zla se organizirajo in so dobro organizirane skoro v vsem. In skozi "Peoples council" se organizirajo sile pravice."

To se pravi, masa ameriškega naroda je "sila zla". Protipatrijoti, ljubitelji Nemčije so pa "sile pravice".

To so vredni pristaši svojih sodrugov v Nemčiji, ki hodijo h kajzerju na avdijenco, kadijo njegove cigare, pijejo njegov šampanjec, jedo njegove kokoši in race, kakor se je zgodilo pred par dnevi, ko je kajzer sprejel v avdijenci nemške socijaliste, se ljubeznivo pogovarjal z njimi in jih pogostil ter milostno odpustil, nakar so se skrivili hrbti "brez aneksije in odškodnine."

Kako se izgovarjajo

Sedaj v času vojaške preiskave ameriškega ljudstva ter tujcev, ki se nahajajo v Ameriki, se dobijo pri preiskavah stoteri tipi ljudi. Zanimivo je poslušati te ljudi, kako se izgovarjajo, da ne bi služili v armadi strica Sama. Vidi se pa tudi koliko tisoč je tukaj ljudi, ki uživajo že leta in leta ameriško gostoljubnost, ne da bi se zmenili, da bi postali državljani. Ti slackerji morajo slišati na sodniji raznovrstne ukore ter očitanja. Pisani narodi, zbrani v Ameriki, imajo silno različne pritožbe in muke, in tu jih podajamo nekaj v zabavo in razvedrilo čitateljev.

V Clevelandu vprašujejo tujce F. C. Berkley, F. M. Patterson in Frank Jakšič, slovenski notar.

Trevano Reimondo, 2047 E. 125th St. je prišel v Ameriko iz Italije pred petimi leti. Berkley ga je vprašal zakaj je prišel v Ameriko.

"I duno!" odvrne Italjan. "V Ameriki se boljše plača kot doma."

"Zakaj pa niste dobili še državljanskih papirjev, da bi bili sposobni braniti Ameriko, ki vam daje boljšo plačo kot Italija?" so vprašali Italjana.

"Oh, saj bom šel nazaj v Italijo — v Ameriki je prevroče," je odvrnil Italjan.

♠ ♠ ♠

Guiseppe Catalome, Italjan, se nahaja v Ameriki štiri leta.

"Jaz nečem postati državljan, ker potem bi moral v vojno," je rekel Guiseppe.

"Zapustil sem Italijo, ker se nisem hotel boriti."

♠ ♠ ♠

Albert Stockhall je Anglež, pa nima še državljanskih papirjev. Prišel je v Aemriko pred štirimi leti. Povedal je da mu ni znano, kako se dobi državljanski papir. V tej deželi se je oženil in stanuje na 2230 E. 101st St.

"Well, preskrbeli bodemo, da se ne bodete več izgovarjali, da vam ni znano, kako se dobi državljanski papir", je dejal uradnik Patterson. "Takoj stopite v urad county clerka— v drugem nadstropju, in tam vam bodejo povedali vse kar je potrebno za papir. Naprej, stopaj!"

♠ ♠ ♠

Ruby Goldstein, 2349 E. 49 St. stanujoč, je Žid, doma iz Rusije. Uradnik Jakšič ga je vprašal kaliko časa je že v tej deželi.

"Moj oče me je pripeljal iz Rusije pred osmimi leti," je odgovoril Goldstein.

"In kedaj se nameravate vrniti v Rusijo?" ga je vprašal Jakšič.

"Oh, nikdar več ne grem v Rusijo," odvrne Goldstein, "oženjen sem in v kratkem pričakujem "bebička". Jaz ne bi peljal svoje žene v tako deželo kot je Rusija."

"Well, zakaj pa niste postali državljan tukaj, če se ne mislite vrniti?" je zabrusil Jakšič.

Goldstein je jecljal, potem pa vzdihnil: "O joj, jaz ne morem postati državljan ker nečem v vojno. Jaz verujem v mir. Če bi postal citizen, bi moral v vojno, in vojaki v Evropi tako trpijo!"

♠ ♠ ♠

Angelo di Crossa tako ljubi Ameriko, da že štirinajst let stanuje tukaj. "Ali ne ljubite Amerike tako srčno, da bi postali državljan te dežele, kjer stanujete že štirinajst let?" je vprašal uradnik Patterson.

"Oh, kmalu grem nazaj v Italijo," je odvrnil Lah.

David Rosenbaum, 6808 Central ave. je tudi prišel iz Rusije v Ameriko.

"Prihodnji teden nameravam vzeti državljanske papirje" se je izjavil Rosenbaum.

"Kar hitro ponje!" mu je nasvetoval Patterson in ga potisnil iz dvorane proti mestu, kjer se dobivajo državljanski papirji.

Blasi Monocchio, 10808 Franklin ave. je prišel iz Italije pred osmimi leti.

"Prišel sem v Ameriko." je dejal Monocchio pred vojaškim odborom," da bi imel tukaj "good time". Imel sem v resnici dobre čase in celo denar sem pošiljal domov. Toda v teh dobrih časih sem pozabil postati državljan." "Nemudoma po papirje," je dejal uradnik Jakšič.

♠ ♠ ♠

Francesco Mairano stanuje že šest let v Ameriki, je ves ta čas delal, bil dobro plačan, toda denarja nima nič. Ko so mu svetovali naj vzame prvi papir, je dejal, da nima enega dolarja, da bi ga plačal. In rekel je da je šest let neprestano delal in dobival dobro plačo. Kam je šel denar? Rekel je, da po $500 na leto po grlu.

CENIK MALIH OGLASOV.

IŠČE SE DELAVCE VSE VRSTE, do 25 besed ali 6 vrst

1. krat po.....40c.
3 krat po.....35c.
6 krat po.....30c.
vsaka nadaljna vrsta po 6c.

DELO IŠČEJO VSE VRSTE, do 25 besed ali 6 vrst.

1 krat po.....20c
3 krat in več po.....17c.
vsaka nadaljna vrsta po 3c.

SOBE SE ODDAJO IN NA HRANO SE SPREJMEJO, do 25 besed ali 6 vrst.

1 krat po.....25c.
3 krat in več po.....20c.
Vsaka nadaljna vrsta po 4c.

V NAJEM SE ODDA, HIŠA, STANOVANJE, TRGOVINA, itd. NAPRODAJ HIŠA, TRGOVINA, FARMA, KONJI IN DRUGO. IŠČE SE OSEBE, ZGUBLJENO, IN DRUGO NEOZNAČENO. do 25 besed ali 6 vrst.

1 krat po.....50c.
3 krat po.....42c.
6 krat in več po.....35c.
vsaka nadaljna vrsta po 7c.

IŠČEJO SE TRGOVSKI SOLASTNIKI ALI DRUGE DENARNE PRILIKE — PREKLICI IN DRUGE OSEBNOSTI. do 25 besed ali 6 vrst.

1 krat po.....60c.
3 krat in več po.....$1.50
vsaka nadaljna vrsta po 10c.

ZAHVALE IN MRTVAŠKA NAZNANILA.

Vsaka vrsta po.....6c.
Za večkrat se ista cena pomnoži.

DRUŠTVENA NAZNANILA.

1krat po .....4c vrsta
Za večkrat po.....3c vrsta
4 do 8 besed se računa ena vrsta.

"Clevelandska Amerika" ne prodaja vere in slednje ne meša v politiko. Časopis je tiskan za izobrazbo Slovencev, ne pa v sebične namene posameznikov.

Najbolj važna stvar za zdravje.

Pravilno ravnotežje telesa je najbolj važna stvar v produkciji in ohranitvi zdravja. Če je želodec v dobrem redu, tedaj spravi iz sebe vse škodljive snovi in pomaga normalni aktivnosti krvi in živcev. Trinerjevo ameriško grenko vino je zdravilo, ki nikdar ne zgreši popraviti vaš želodec. Sčisti odvajalne organe in poživi sistem. Ima blagodejne uspehe pri zaprtju, splošni slabosti, neprebavnosti, glavobolu. Cena $1.00. Po lekarnah. — Za ozdravljenje revmatizma, nevralgije, napetja je najboljši Trinerjev liniment. Njegovi uspehi so hitri in stalni. Cena 25 in 50 c po lekarnah, po pošti 35 in 60 c. Jos. Triner, kemist, 1333-39 So. Ashland ave. Chicago, Ill.

Dnevne vožnje po jezeru.

Družba The C. & B. Line je zopet upeljala vožnjo po jezeru med Clevelandom in Buffalo. Te vožnje so bile jako priljubljene v pretečeni sezoni, in letošnje leto je upati še na večjo udeležbo.

V Clevelandu odpluje parnik "City of Buffalo" iz nove luke na 9. cesti vsako soboto tekom polletne sezone in sicer ob pol desetih zjutraj in pride v Buffalo ob pol osmih zvečer isti dan.

Iz Buffalo odpljuje veliki parnik Seeandbee" vsako soboto ob 9.30 zjutraj in pride v Cleveland ob pol osmih zvečer. Nočna vožnja ostane kakor do sedaj, namreč parniki zapustijo obe imenovani mesti ob 9. zvečer vsak dan, in pridejo v Cleveland ali Buffalo ob 7.30 zjutraj. (Eastern time.)

V soboto je posebno nizka izletna vožnja, in se lahko vrnete tudi v nedeljo za isto znižano ceno.

Za avtomobil računa družba le $5.00 semintja, če obseg kolesa ni več kot 127 palcev. Avtomobil lahko spravite na parnik, za to ceno, in ko pridete v Buffalo ali v Cleveland, dobite nemudoma pripravljen avtomobil, s katerim se popeljete kamor želite, in zvečer zopet lahko spravite avtomobil na parnik ter ga dobite, kjer pridete v pristanišče.

Vožnja po jezeru Erie med Clevelandom in Buffalom je najbolj zanimiva in prijetna vožnja. Nizke cene, fina postrežba, najbolj krasna zabava.

Dragi bratje!

Našega večletnega člana br. John Žlindra ni več. Kruta smrt mu je dne 8. avgusta prekinila nit življenja in ga ugrabila iz naših vrst.

Bratska dolžnost nas veže, da spremimo ranjkega k zadnjemu počitku. V to svrho se zbiramo v soboto, 11. avgusta ob 8. uri zjutraj na Sokolskem vrtu, odkoder odkorakamo k pogrebu iz hiše žalosti na 5909 Prosser ave. Nazdar!

Fr. Hudovernik.
tajnik.

Hiše naprodaj!

Skoro novazidana hiša za 3 družine, 14 sob, dve furnes elektrika, dvoje kopališč, škrilјeva streha, 2 garaži, cena $7300. Rojaki, požurite se, ker hiša se v kratkem proda.Še veliko drugih hiš imam naprodaj v sredini slovenske naselbine, kakor tuid v Collinwoodu, na lahka mesečna odplačila. Oglasite se pri J. Krall, 961 Addison Rd. Tel. Princeton 1166 K. (95)

Opremljena soba za dva fanta se odda na 1118 E. 64th St.

Naprodaj je lepa hiša v najboljšem stanju na Rosewood ave Ima 7 sob in kopališče. Samo dve minuti od E. 105 th St. kare. Proda se za gotov denar in velja $2500. Pozve se pri John Filer, 7820 Rosewood ave.

POZOR.

Društvo Napredni Slovenci, št. 5 SDZ opozarja člane, ki imajo prosti čas v soboto dopoldne, da se blagovolijo udeležiti zadnjega sprevoda za pokojnim bratom Ivanom Žlindra.

ODBOR.

Ne postanite lahko žrtev boleznim.

Bolezni imajo svoje najboljše žrtve pri osebah, katerih želodec se nahaja v slabem stanju. Kadli slabega želodca nastne splošna slabost, in ta povzročuje bolezni. Srce oslabi, kri se zastrupi in človek postane bolnik, ki se mora silovito braniti, da ozdravi. Raditega je potrebno, da so odvajalni organi neprestano v dobrem redu in da je želodec vedno reden. Trinerjevo ameriško grenko vino sčisti odvajalne organe in je najboljše zdravilo v ta namen. Daje fin apetit in poživi ves sistem. Cena $1.00. Po lekarnah. Trinerjev liniment odganja revmatizem in nevralgijo, učvrsti sistem in poživi utrujene živce. Cena 25 in 50 c po lekarnah, po pošti 35 in 60 c. Jos. Triner, kemist, 1333-39 So. Ashland ave. Chicago.

Dr. L. E. SIEGELSTEIN

3. NADS. PERMANENT BLDG.
746 EUCLID AVE.
blizu E. 9th St.

KRONIČNE IN KRVNE BOLEZNI SE ZDRAVIJO

Na isti način in z istimi aparati kot zdravijo v VELIKIH SANITORIJIH V EVROPI

Uradne ure:
9. zj. do 4. pop.
7. zveč. do 8. zveč.
10. do 12 dop. ob nedeljah.

Izrežite ta oglas, da ne pozabite naslova

Hiša zidana, stara 2 leti, za dve družini, in posebej en lot se proda po nizki ceni. Vprašajte pri lastniku na 702 E. 159th St. (93)

Želim dobiti čedno sobo brez oprave. Vpraša se A. Strniša, 1214 Norwood Rd. (93)

Hiše naprodaj.

Osem sob, za dve družini, električna razsvetljava, peč za gorkoto, velika klet in podstrešje, škrilјeva streha, velik kokošnjak, lot meri 40 X 140, cena hiši je $5200.

Hiša na 6518 Bonna ave. 6 sob, za eno družino, lot 35 X 110, lep prostor za avtomobil, cena hiši je $3600.

Hiša na 53. cesti, 9 sob, za 2 družini, v dobrem stanju, cena $4200.

Hiša na E. 76th St. 8 sob za dve družini, velika klet, peč za kurjavo, kopališče, hiša je 9let stara, cena $3700.

Hiša za dve družini, 6 sob, brez plina. Severno od St. Clair na E. 61st St. — Cena $2000.

Imam še nekaj drugih hiš. Vprašajte pri John Zulich, 1261 Norwood Rd. (93)

Hiše naprodaj.

Več lepih hiš je naprodaj na 66. cesti. Hiše se dobijo po jako nizki ceni. Oglasite se pri J. Lushin, 1065 E. 66th St. (98)

Naprodaj je fina hiša, za 2 družini na Schaeffer ave. 5 sob in kopališče za vsako družino, kopališče zgorej in spodaj. Škrilјeva streha in klet. $ 4300. Oglasite se na 1379 E. 65th St. (94)

Sprejmem dva krojaška pomočnika za stalno delo, enega za hlače, druzega za telovnike. $2.00 do $2.25 od hlač. A. Fortuna, 510 Central ave. Johnstown, Pa. (93)

Slovenec ali Hrvat dobi dobro delo v groceriji ali mesnici. Paul Urovič, 4043 St. Clair ave. (92)

Bell Rosedale 2377 W.
Cuy. Central 6678 R.
Plin in kisik.
Uradne ure od 9—12 in 1—5 ure. Pondeljek, četrtek in soboto zvečer od 6—8. ure.
DR. F. L. KENNEDY,
zobozdravnik.
Dretje zob brez bolečin. Delo garantirano. Govori se slovensko in nemško. 5402 Superior ave. vogal 55. ceste. Cleveland, Ohio. (x49)

Fantje se sprejmejo na stanovanje in hrano. 5351 St. Clair ave. (94)

Čedna soba se odda v najem za 1 ali 2 fanta. 1176 E. 61st St. (93)

Proda se pet novih hiš po nizkiceni. Hiše so v Collinwoodu. Vprašajte pri Fr. Mandel, 6405 Spilker ave. (93)

Soba se odda v najem za 1 fanta. 1190 E. 60th St. zgorej.

Opremljena soba se odda v najem za enega ali dva fanta, s kopališčem. Vprašajte na 1265 Norwood Rd. (94)

Pozor Slovenci!

Kadar potrebujete doma v hiši plumberja, tedaj pokličite svojega rojaka, in z veseljem vam proračunim, koliko velja popravilo ali koliko veljajo nove stvari. Mi delamo kopališča in sinke v hišah. Cene naše so nizke in delo garantirano. Svoji k svojim! Edini slovenski plumber.

Nick Davidovich,
1081 Addison Rd.
Plumbing, Sewering
Gas Fitting.
Princeton 2984 K. (105)

Oženite se!

Pošljite nam EN DOLAR, in mi vam takoj pošljemo popolni ženitovanjski katalog s popisom, SLIKAMI, imeni in naslovi mnogih deklet in nekaj udov, ki iščejo dobre poštene može. Vi jim lahko direktno pišete, in srečen zakon bo sledil. Mi smo zanesljiva, poštena tvrdka, torej ne pomišljajte radi dolarja, s katerim lahko dobite srečo v zakonu.
Pišite na
RELIANCE CLUB
Box 376 Los Angeles, Cal.

"ČAS"

je edina slovenska revija v Ameriki. "ČAS" prinaša lepe povesti, koristne gospodarske in gospodinske nasvete, znanstvene zanimivosti, podučne in narodu potrebne razprave, mnogo mičnih slovenskih pesnic in poleg tega pa prinaša lepe in umetniške slike.

List obsaja mesečno na 32 straneh in stane samo $2.00 na leto, za pol leta $1.00. Naroča se pri "ČAS", 2711 So. Millard ave. Chicago, Ill. v Clevelandu in okolici pa na 6033 St. Clair ave. (F)

Nervozni ljudje.

Nervozni ljudje bi morali jemati Severov Nervoton. Mr Andrew Rajnik, 1270 Mine St. No. 1. Taylor, Pa. nam piše, da "ko je rabil Severov Nerveton, se je počutil boljšega." Priporoča to zdravilo slabim nervoznim ljudem. Severov Nervoton je uspešno zdravilo za duševno razpoloženje, brezspanec, nervoznost, histerijo, itd. Cena $1.00. Po vseh lekarnah. Zahtevajte vedno Severov Nervoton. W. F. Severa Co. Cedar Rapids, Ia.

DELO!

Delo dobijo gozdarji in "stave makers". Pišite če mogoče v angleščini. The King Stave Co. Post Office Box 364, New Orleans, La. (93)

Kdor si Slovan,
Le ven na plan!
Kdor si Slovan,
Le ven na plan,
Na farme Jos. Kastelčeve
Ne bo ti žal,
Če se boš odzval,
Napredne Slovenke tam
bodo celi dan!
Vprašal boš zakaj? Odgovor.
Zato ker imajo Napredne Slovenke svojo letno vrtno veselico dne 12. avgusta, 17 pri dobro znanem Jos. Kastelicu, Euclid, O. Dekleta in žene bodo v kratko rudečih krilcih donašala hladno pijačo. Ako te bo v želodcu stiskalo ali krulilo našel boš pri gospej kuharici vsa najbolj slastna jedila. Godba bo pod dobro pozannim g. Špehkom. Igrala bo same valčke, polke in mazurke, čeprav te bodejo ušesa bolela. Licitacija dvonožni živali domačega pridelka. Dirka za ženske, katere so najbolj debele, tista, ki bo prva na mestu, dobi za darilo deset vatlov kranjskih klobas. Dirka za suhe ženske prinaša tudi lepo darilo in sicer pet kil sladkega cukerčka. Za moške je pa letos nekaj izvanrednega namreč kdor z enim samim mahljajem dotično stvar ubije, dobi darilo v vrednosti $5.00. Čisti dobičiek je namenjen samo le društveni blagajni, nikamor drugam, da si ne bodo kateri napačno tolmačili.

Torej le ven na plan, 12. avgusta. Vabijo

Napredne Slovenke (93)

HIŠE in LOTI V EUCLIDU

Nove tovarne, novo mesto se gradi v Euclidu. Slovenci, kupite lote sedaj, vaš denar se potroji v kratkem

DANIEL GARAPIČ,
REAL ESTATE
BLISS ROAD, EUCLID, O. TEL. WOOD 719 W

Princeton 1944 W Podružnica: 5306 HALE AVE. Wood 752 R
Collinwood, O.

BRATA KUNSTEL
New York Dry Cleaning Co.

Priporočava se cenjenem občinstvu za čiščenje, likanje in popravljanje

MOŠKIH IN ŽENSKIH OBLEK

Vse delo zvršimo v popolno zadovoljnost. Fino delo! Nizke cene. Pridemo iskat in pripeljemo na dom. 6220 ST. CLAIR AVENUE

JOS. ŽOKALJ,
6408 ST. CLAIR AVE.

SE PRIPOROČAM ROJAKOM V OBILEN POSET MOJE TRGOVINE.

Velika zaloga finih moških klobukov, kap, hlač, itd.

VSA MOŠKA OPRAVA.
TOČNA POSTREŽBA, CENE ZMERNE. MF

Pozor Slovenci!

Kadar kupujete ure, diamante ali zlatnino, pojdite k

N. WOLKOV,
6428 St. Clair Ave. blizu Addison Road

Znan je tisočim Slovencem za točno in poštano postrežbo. Tu prihranite denar in vselej kupite ceneje, če kupite pri nas. Pomnite ime:

N. Wolkov
6428 St. Clair Ave. blizu Addison Road

Mi popravimo vašo uro za $1.00, brez vprašanja v kakšnem stanju. Vse delo garantirano.

?

Na razvitje zastave

23. SEPT. '17.

Slovenska trgovina s šivalnimi STROJI

Vojaka je tu, in sedaj, ko je vse tako drago, si moramo sami znati pomagati, da si vsaj nekaj prihranimo. Zato priporočam, da si kupi vsaka gospodinja in dekle šivalni stroj. V zalogi imam vsakovrstne šivalne stroje od $5.00 naprej, toda najbolje priporočam, katera hoče imeti dober stroj "SINGERJEV ŠIVALNI STROJ". Zadovoljni bodete in ne bo treba dajati denarja za večna popravila.

Pridite k nam in govorite slovensko, ker to je edina slovenska trgovina s šivalnimi stroji. Če nimate denarja, da takoj plačate, vam zaupamo, da plačujete na mesece, in plačano bo, da sami ne bodete vedeli kdaj. Se priporočam vam dobro znani

RUDOLF PERDAN,
6024 ST. CLAIR AVE.

Kdor kupi stroj, mi vas naučimo brezplačno šivanje na stroju, če ne znate. Prevzamemo v popravilo pokvarjene stroje. (F)

Zločini Germanov

(Crimes of Germany)

Uradno izvestje francoske, belgijske in ameriške komisije o živinskih delih nemške armade.

Druge so zopet zvezali z vrvmi ali žicami in so jih obesili na kak drog, in v tem položaju so morali viseti 3 do 4 ure. V dvajsetih minutah se je kri pričela dvigati v glavo, kri je začela bruhati iz nosnic, ust ušes, nesrečni ujetnik je polagoma oslabel, zgubil je zavest in le vrv ali žica je preprečila, da ni padel na tla.

Glasom spričevanj ujetnikov, ki so prestali to kazen, je to nekaj groznega. Vrv in žica se zarežejo v meso in povzročajo nepopisno trpljenje, in dolgo časa potem, ko so take žrtve oprostili, ni bila za nobeno rabo. Vse truplo je bilo polno bolečin in splošna slabost je povzročila, da se mož niti premakniti ni mogel.

Mnogokrat so nesrečneže zagnali v prazne sode, tako da so noge štrlele ven, nakar so jih s palicami tolkli po podplatih, dokler niso zgubili zavesti.

Še neki drug način mučenja so iznašli kulturni Nemci, ki na prvi pogled ni posebno mučno, toda oni, ki so mučenje prestali, spričujejo, da je nekaj silovitega. Možje, ki bi morali biti kaznovani, so bili peljani na odprto polje, kjer so po dva in dva tesno skupaj zvezali od glave do nog. Tako zvezane može so pustili stati, dokler eden ali drugi ni omedlel in je padel ter potegnil še druzega s seboj.

Take kazni so dajali naredniki, korporali ali pa celo navadni vojaki, ki so očitno imeli neomejeno kontrolo nad častjo, zdravjem in življenjem ujetnikov.

Eksekucija.

V noči 7. maja, 1915, je bilo v ujetniškem taboru v Wittenbergu seden Rusov ustreljenih, ker se so drznili prositi poveljnika, naj jim da nekoliko več hrane. Eksekucija se je zvršila v navzočnosti Sergija Demina, prostaka v grenadirkem polku v Kievu.

V taborišču v Scheidenmuehle, kjer je bilo 12 stopinj mraza, je neki nemški častnik zaukazal pri inspekciji ujetnikom naj pridjo ven iz barak v samih srajcah brez posteljnih odej. Eden izmed ujetnikov ni čakal, da je bilo nadzorovanje gotovo, ampak je bežal nazaj v barako še prej, ker je bil ves trd od mraza, toda nadzorujoči nemški častnik je potegnil revolver in ga na mestu ubil.

Ko je prišla v ujetniški tabor novica da so bili Nemci od Rusov pri Varšavi potolčeni, je to povzročilo prijetno veselje med ruskimi ujetniki. Nemci so bili raditega jako nevoljni in so zapovedali ruskim ujetnikom, da se do golega slečejo, nakar so jih pustili stati v snegu, dočim so se jim Nemci smejali. Tako so se Nemci maščevali nad ujetniki radi poraza na fronti.

Brutalnost v kampah.

Prostak Pavel Kravčenko pripoveduje o strahovito brutalnem slučaju napram ubogim ruskim ujetnikom. Eden izmed ruskih ujetnikov je skušal pobegniti, pa je bil ujet in pripeljan nazaj v tabor. Nemci so mu dejali verigo okoli vratu, nakar so ga pognali v pasjo hišo, kjer ni mogel niti sedeti niti ležati. Vselej kadar so se straže menjale, je vojak na straži prijel za verigo, potegnil siromaka ven in pretepal z bičem, nakar ga je zopet zapodil v pasji hlev. To se je godilo več tednov zaporedoma.

Taborišče v Scheidemuehle je bilo razdeljeno v štiri oddelke, in prepovedano je bilo hoditi iz enega oddelka v druzega. Tudi pogovor med ujetniki tega in druzega oddelka je bil prepovedan. Ker se tega pravila ni držal je bil neki ruski ujetnik ustreljen od nemške straže v pričo Vasilija Stemberga, prostaka 255. regimenta.

Prostak Artemij Shnier, od 22. niži-novgorodskega regimenta, pripoveduje, da je bil eden izmed mož njegovega polka privezan ob plot vsak dan za dve uri tekom dveh tednov, ker je v nekem pismu, naslovljenem v Rusijo pisal, kako strašno življenje ima v Nemčiji.

Ustreljen radi nepokornosti.

Eden izmed ruskih ujetnikov je pobral kos gnjile repe, ki je bila proč zagnana blizu ograje ujetnikov, nakar je začel jesti dotično repo. To pa je bilo nasprotno s povelji, in navzoči stražnik ga je na mestu ustrelil. Mrtvo truplo vojaka so položili potem v krsto in jo nesli v sredino taborišča, kjer so dali napis v ruščini: "Ubit, ker ni ubogal straže!" In da se ujetnike še bolj prestraši, so morali vsi ven iz barak in dve uri korakati okoli krste, kjer je ležalo mrtvo truplo. To spričuje vojak Aleks Kuznetov od 218. gorbatovskega regimenta.

Podčastnik 87. infanterijskega regimenta, Pavel Samsonov pripoveduje kako je videl nekega nemškega stražnika v taborišču Friedrichsfeld, kako je ustrelili nekega Rusa, ker je slednji se približal drugemu oddelku kampe in prosil nekega francoskega ujetnika za kos kruha.

Neki ruski ujetnik, ki je bil jako lačen, je vzel nekaj surovih krompirjev in jih začel jesti. To je opazil nemški stražnik, ki je nemudoma zabodel ujetnika z bajonetom, nakar je ujetnik umrl drugi dan. Temu je bil priča Fedor Vistrijakov, od 298. regimenta.

Napolen Jadveršič, prostak 107. regimenta, spričuje, da je bilo v taborišču v Scheidenmuehele 70 ruskih ujetnikov položenih v sode, nakar so jih neusmiljeno s palicami po nogah tepli, ker je eden izmed njih dal nekemu ruskemu ujetniku košček mesa.

Še veliko več dokazov je. Na razpolago je mnogo pisem angleških ujetnikov, ki so pobegnili in ki pripovedujejo, da so se jim Rusi v srce smilili, ker so tako živinsko z njimi postopali, dasi sami tudi nobene boljše postrežbe niso imeli. V splošnem so dobivali ruski ujetniki nezadostno hrano — stradali so neprestano. Neprestano so hodili okoli angleških in francoskih ujetnikov (če ni bilo straže v bližini) in so jih prosili za kruh. In če so dobili Francoze ali Angleže, da so jim dajali kaj jesti, so bili slednji zaprti, Rusi pa pretepeni. Nemci so Ruse preganjali po taborišču kot stekle pse ... Za 14 ur dela na dan v kanalih, so jim plačevali 30 pfenigov (7 centov), toda stem niso mogli kupiti niti tobaka niti hrane. In kadar so se branili delati, so jim naložili na hrbte vreče kamenja, so morali toliko časa nositi okoli, dokler niso popadali. Rusi so z zobmi škrtali.

Deportacija v sužnjost.

Kalisz je mesto v ruski Poljski, ki šteje 50.000 prebivalcev. To mesto se nahaja ravno preko nemške meje, in je bilo od Nemcev zasedeno prve dneve v mesecu avgustu leta 1914 Nemci so prišli v mesto okoli polnoči z enim bataljonom infanterije in četo ulancev, pod poveljem majorja Preuskerja. Nemške čete so bile nastanjene po praznih hišah na stroške mestnih prebivalcev, in prvo delo, ki so je imeli opraviti Nemci v mestu je bilo to, da so oropali mesto blagajno, kjer so dobili 30.000 rubljev. Okoli popoldneva druzega dneva se je razširila mistrijorizna novica, da se neznani vojaki bližajo mestu. Čuli so strele patrol. V petnajstih minutah je bila vsa nemška posadka na nogah zbrana v sredini mesta in začelo se je divje streljanje. Štiristo nedolžnih prebivalcev je bilo ustreljenih in ranjenih. Major Preusker je nemudoma obdolžil prebivalstvo streljanja, in dal je zapreti župana Bukovinskega in druge talnike, in jih je prisilil, da so ležali več ur na mestnem tlaku. Neki mož, ki je pokril župana s plaščem, je bil nemudoma ustreljen. Župana so pozneje spustili, toda ne poprej, da so mestu naložili 75.000 rubljev kazni. Toda pozneje so župana zopet zaprli in dvajset drugih talnikov ter so jim povedali, da bodejo ustreljeni. Eden izmed njih je bil v resnici ustreljen, ostale so pa zaprli v neki mlin, kjer so tri dni opazovali bombardiranje mesta, nakar so jih poslali v Poznanj, v nemško Poljsko. Tu so jih imeli v ječi petnajst dnij, in tu jih je obiskal tudi nemški general von Blehne, ki jim je govoril o ogromnih koristih, ki jih nosi Nemčija Poljakom.

Poslali so jih potem nazaj v Kalicz, ki je bil ves v plamenih in pepelu. Ves živež, sploh vse kar je bilo užitnega in koristnega, so Nemci odpeljali iz mesta in odvzeli tudi ves živež vsem farmarjem okoli mesta. Vsaka hiša, ko je bila najprvo izropana, je bila požgana. Dočim je bil mestni župan odsoten, je dal major Preusker povelje, da iščejo vojaki ljudi po kleteh, kamor so se skrili. Kakih 1600 mož so našli. Razdelili so jih v skupine po deset, in eden izmed vsakih deset je bil ustreljen. Na ta način so jih Nemci ustrelili 29, in k sreči za prebivalce je ustavil streljanje neki nemški častnik, ki se je pripeljal z avtomobilom in prinesel s seboj novico, da je kajzer "pomilostil" izbrane. Dne 7 avgusta je nemška vojaška komanda sklicala vse mestne uradnike v mestno hišo, z namenom ali izgovorom, da se upelje zopet normalno življenje v mestu. Toda zbrani mestni očetje so videli, da so pruski vojaki postavljeni po cestah v dveh vrstah. Mahoma se je začulo streljanje s pušk, in kot signal, so se nemški vojaki razkropili v gručah po mestu in poklali vsakogar, kogar so srečali na cesti. Kmalu ni bilo nobene cestev v mestu, kjer ne bi ležala mrtva trupla.

Okoli pete ure popoldne so Nemci zažgali mestno hišo, ne da bi sploh dali kako svarilo onim, ki so se nahajali notri. Nasprotno, vsa vrata so bila zaklenjena.

Pozneje so Nemci prisilili vse ostale mestne prebivalce k delu. Utrjevati so morali vse dohode k mestu. Delati so morali v skupinah, po štirinajst ur na dan. Ponoči so pa vse delavce zaprli v mestno ječo.

Vsega skupaj v tem mestu je poginilo 4000 oseb.

Deportacija Belgijcev.

V železniški delavnici v Luttre, Belgija, belgijski delavci niso hoteli delati za Nemce. Devetnajsto poročilo belgijske komisije naznanja sledeče podrobnosti o nastopanju Nemcev napram Belgijcem:

Ko so delavci odrekli pokorščino, da bi šli delat za Nemce, so jih Nemci najprvo hoteli prisiliti na delo s tem, da jih izstradajo. Delavci sa se obrnili na mestne oblasti za pomoč. Takoj potem so Nemci zaprli vse mestne uradnike, ki so pomagali delavcem, slednjim so pa zagrozili, da jih peljejo v Nemčijo, njih hiše požgo ali pa nastavijo v njih nemške delavce.

Kmalu potem so Nemci rekvirirali delavce. Kdor ni bil navzoč doma, so vzeli katerega druzega člana družine. Predno so jih odpeljali v Nemčijo, so jih imeli devet dnij zaprte v živinskih vozovih na železniških postajah, kjer so silovito trpeli radi pomanjkanja živeža, vode in zraka. Prvih šest dnij jim je bilo dovoljeno dobiti živež od svojih družin, toda po preteku šest dnij so jim tudi to prepovedali. Dobivali so dvakrat na dan kos kruha in kozarec vode.

Petsto ulancev je stanovalo v isti vasi, in vaščani so jim morali dajati jesti in vse drugo potrebno. Kljub vsemu temu Belgijci niso hoteli delati za Nemce. Tako so sklenili, da jih deportirajo. Razdelili so jih v dva razreda — v one, ki so se takoj sprva branili delati, in one, ki so sprva delali, toda ko so zvedeli, da pomagajo s svojim delom nemškemu vojaštvu so ustavili delo. Po 50 in 50 so jih poslali v kazensko kolonijo v Senne, Westfalija. Na hrbet njih obleke so jim všili črko "Z", kar pomeni zločinec. Tu so morali opravljati najtežja dela, prenašati tramovje in kopati jarke, in delo je bilo kolikor mogoče težavno in nevarno. Vojaške straže so delavce neprestano preganjale k delu. Kdorkoli se je hotel odpočiti, je bil nemudoma pognan kvišku s palico in puškinim kopitom. In kot povsod je bila tudi tukaj hrana nezadostna. Njih kampa ni bila daleč od ujeniške kampe Francozov in Angležev, ki so jim včasih preko ograje metali kaj živil, katera so sprejemali od doma.

Enake deportacije, toda v bolj ogromnem številu so se vršile ves čas, odkar traja vojna. Nemci so iz severne Francije odpeljali do 100.000 mož in žensk v Nemčijo, kjer morajo trdo delati za Nemce. Iz Lille okolice so Nnemci odpeljali 20.000 Francozov v sužnjost. Ta deportacija Belgijcev in Francozov je mnogo hujša kot je bila svoječasna deportacija zamorcev iz Afrike v severno Ameriko. Zamorci v severni Ameriki, ki so bili še sužnji, so dobivali mnogo in tečno hrano, imeli so dobra stanovanja ter so morali prestati mnogo manj trpinčenja kot pa moderni sužnji v oblasti Nemcev. Vse razmere v Nemčiji kažejo popolnoma na srednjeveške razmere, in le čuditi se je, da se je sploh kdaj govorilo o kulturni Nemčiji, ker tekom te vojne se nikdar ni pokazalo, da imajo Nemci sploh najmanjši znak kulture tako v zasebnem kot v javnem življenju, tako v gospodarstvu kot v politiki. Surova sila, brutalnost najnižje vrste, neznansko trpinčenje bližnjega, to so prva in silovita znamenja nemške kulture.

Teško je navesti vse slučaje, ali pa vsaj vse slučaje, ki so večjega pomena. Njih je na milijone. Kolikor so dobili Nemci zavezniških ujetnikov, toliko zločinov nad humaniteto je bilo povzročenih. Vse to je zgodovina zapisala in se bo upoštevalo prvič pri sklepanju miru in drugič še v poznejših letih. Ne gre se toliko za denarno kazen, katero morajo Nemci plačati za svoje neštete in nepopisne barbarske zločine, gre se za moralno kazen, katero morajo dobiti Nemci. In sicer moralno kazen v polni meri. Ta narod se je tako pregrešil proti vsem postavam človeštva, proti vsem človeškim čutilom, razbil vse postave narodne, državne in mednarodne, povzročil je toliko silovitega gorja, da cela zemlja ne more imeti dovolj velike kazni, da jo plačajo Nemci.

Omenjali ne bodemo Zeppelinovih napadov, tekom katerih je bilo 1312 otrok ubitih v Franciji in Angliji, deloma v šolah, deloma doma ali na cestah, kjer so se igrali nič hudega sluteč. Ne bodemo omenjali slučaja Mis Cavell, bolniške strežnice, katero so Nemci zavratno umorili, ne bodemo popisovali sramote dvajsetega stoletja, nemškega submarinskega boja. Dnevna poročila prinašajo dovolj grozot o teh delih.

Vse to bo sodila zgodovina. In zgodovina je pozna, toda ostra pravična sodnica.

KONEC.

Kljub silno visokim cenam za papir izdeluje tiskarna "Clevelandske Amerike" danes najcenejše in najbolj lične tiskovine.

POZOR, LORAIN, O.

Vsem Slovencem v Lorainu naznanjamo, da je

MR. LOUIS BALANT,
1633 E. 31st St.

naš polnomočni zastopnik za Lorain, O. pooblaščen sprejemati naročnino, tiskovine in oglase in sprejemati plačilo za to. Priporočamo ga rojakom kot poštenega in zvestega zastopnika.

Uprava "Clev. Amerike."

Naročnikom v Pueblo, Colo.

Naznanjamo rojakom, da je naš zastopnik za Pueblo, Colo. Mr. John Germ, 412 Spring st. On sme pobirati naročnino in izdajati pobotnice. Rojakom ga priporočamo.

Upravništvo Cl Am.

"Clevelandska Amerika" shaja trikrat na teden, pondeljek, sredo in petek. Naročnina samo $3.00 na leto.

IMENIK

krajevnih društev SDZ 1917.

Slovenec, št. 1.

Preds. A. Oštir, 1158 E. 61. St. taj. Ig. Smuk, 1051 Addison Rd blag. F. Osredkar, 1068 E. 68. zdrav. J. M. Slešikar, 6127 St. Clair ave. Zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 1 uri pop. v John Grdinovi dvorani, 6025 St. Clair ave.

Svob. Slovenke, št. 2.

preds. A. Kalan, 6101 St. Clair taj. Al. Čebular, 1207 E. 60. St. blag. M. Poznik, 1177 E. 60. St zdrav. F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. — Zboruje vsaki drugi četrtek v mesecu ob 7. zvečer v Jos. Birkovi dvorani, 6006 St. Clair ave.

Slovan, št. 3.

preds. A. Jankovič, 1166 E. 61. taj. J. Skupek, 6025 Bonna ave blag. R. Perdan, 6024 St. Clair zdrav. F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. — Zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 9. dopoldne v Jos. Birkovi dvorani, 6006 St. Clair ave.

Sv. Ana, št. 4.

preds. G. Supan, 5422 Stanard taj. R. Eršte, 4927 St. Clair ave blag. J. Grdina, 6127 St. Clair zdrav. J. M. Seliškar, 6127 St. Clair ave. — Zboruje vsako drugo sredo v mesecu ob 8. zvečer v John Grdinovi dvorani, 6025 St. Clair ave.

Napredni Slovenci, št. 5.

preds. F. Cvar, 3857 Lakeside taj. F. Weiss, 1190 E. 60th St. blag. F. Butala, 6410 St. Clair zdrav. F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. — Zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. pop. v John Grdinovi dvorani, 6025 St. Clair ave.

Slovenski Dom, št. 6.

preds. J. Preskar, 19108 Kilder taj. J. Korenčič, 766 E. 200. St. blag. J. Fabec, 766 E. 200 St. zdrav. F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. — Zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 9. dop. v John Fabec dvorani, 766 E. 200th St.

Novi Dom, št. 7.

preds. J. Markelj, 717 E. 157 St. taj. L. J. Safran, 1372 E. 45. St. zdrav. F. J. Kern. 6202 St. Clair ave. — Zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 10 dop. v Jos. Birkovi dvorani 6006 St. Clair ave.

Kras, št. 8.

preds. F. Rajer, 14823 Saranac taj. J. Černe, 986 Ivanhoe Rd. blag. F. Ferjančič, 986 Ivanhoe zdrav. nF. J. Kern, 6202 St. Clair ave. — Zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. pop. v cerkveni dvorani na Holmes.

Glas Clev. Delavcev, št. 9.

preds. F. Bitenc, 1042 E. 61. taj. J. Brodnik, 6515 Juniatta blag. J. Lunder, 974 Addison zdrav. F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. — Zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 9. dop. v L. Schwalbovi dvorani 6131 St. Clair ave.

Mir, št. 10.

preds. J. Andolšek, 3600 E. 81 taj. F. Gliha, 3572 E. 82 nd St. blag. T. Mervar, 3559 E. 82. St. zdrav. F.J. Kuta, 7326 Broadway — Zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. pop. na 3627 E. 82nd St.

Danica, št. 11.

preds. A. Zalokar, 1081 Addison taj. F. Hudovernik, 1052 E. 62. blag. I. Paulin, 5806 Bonna ave N. E. zdravnik Frank J. Kern 6202 St. Clair ave. — Zboruje vsaki drugi torek v mesecu ob 8. zvečer v John Grdinovi dvorani, 6025 St. Clair ave.

Ribnica, št. 12.

Preds. L. Mrhar, 1095 Addison, taj. Jos. Bogolin, 5909 Prosser blag. N. Vidmar, 1145 E. 60 St. zdrav. F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. — Zboruje vsak drugi četrtek ob 8. zvečer v John Grdinovi dvorani 6025 St. Clair

Clev. Slovenci, št. 14.

preds. J. Zupančič 5614 Dibble taj. Fr. Jakomin, 6425 Spilker blag. F. Končan, 1154 E. 60. zdrav. F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. — Zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9.30 dop v John Grdinovi dvorani, 6025 St. Clair ave.

A. M. Slomšek, št. 16.

preds. J. Meglič, 6614 Schaffer taj. L. Kušljan, 6315 Carl ave. blag. F. Žnidaršič, 5710 Bonna zdrav. J. M. Seliškar, 6127 St. Clair ave. Zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 1. pop. v šolski dvorani sv. Vida.

France Prešeren, št. 17.

preds. F. Sodnikar, 1084 E. 64. taj. F. Verbič, 6102 St. Clair blag. F. Jakšič, 1203 Norwood zdrav. J.M. Seliškar, 6127 St. Clair ave.

Zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri zjutraj v John Grdinovi dvorani, 6025 St. Clair ave.

Sv. Ciril in Metod, št. 18.

Pr. J. Zakrajšek, 6216 S. Clair Clair ave. taj. J. Widerwoll, 1153 E. 61st St. blag. A. Bašca 1016 E. 61st St. zdrav. J. M. Seliškar, 6127 St. Clair ave. — Zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. zjutraj v šolski dvorani sv. Vida.

Dr. Bled, št. 20.

Preds. John Marinčič, 3563 E. 80th St. tajnik Anton Erjavec, 3735 E. 77th St. blag. Josip Češek, 3604 E. 80th St. Društveni zdravnik dr. F. J. Kuta, 7326 Broadway ave.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2. uri pop. v Tomažinovi dvorani na Marble ave.

Opomba! — Kadar se kateri izmed uradnikov preseli, naj krajevni tajnik takoj javi spremembo na vrh. tajnika.

DRUŠTVENI OGLASI.

Kranjsko Žensko podporno dr. Srca Marije(staro).

Preds. Ivana Pelan, 1133 Norwood Rd. podp. Marija Grdina, 6025 St. Clair ave. tajnica Fannie Trbežnik, 1177 Norwood Rd. rač. taj. Mary Bricelj, 6026 St. Clair ave. blag. Katarina Perme, 1133 Norwood Rd..

Seje se vrše vsak drugi četrtek ob pol 8. uri zvečer.

Dr. Vrh Planin.

Preds. F. Grdadolnik, 440 E. 158th St. tajnik M. F. Intihar, 15712 Waterloo Rd. Blagajnik Anton Ogrinc, 440 E. 158th St. Društvo ima svoje redne seje prvo nedeljo v mesecu na 15820 Calcutta ave.

S. K. K. P. društvo sv. Jožefa.

Preds. Fr. Koren, 1581 E. 41st St. podpreds. Ant. Jančar, prvi tajnik Fr. Košmerlj, 455 E. 152nd St. Collinwood, drugi tajnik Jos. Stampfel, 6129 St. Clair ave. blagajnik John Germ 1089 E. 64th St. zastopnik za West Side Geo. Kofalt, 2038 W. 105th St. zastopnik za Newburg Ig. Urbančič, 2940 E. 82nd St. Seje se vrše vsako 4 nedeljo v mesecu ob 2. pop. v Grdinovi dvorani. Člani se sprejemajo od 16 — 45 leta. Za sprejem novih članov je dr. F. J. Kern, 6202 St. Clair ave.

K. K. P. dr. sv. Srca Jezusovega

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo ob 2. uri popoldne v Knausovi dvorani. Sprejemajo se člani od 16 do 45 leta. Društveni uradniki so: John Levstik, 1121 E. 66th St. predsednik. Fr. Zupančič, 1362 E. 36th St. prvi tajnik, Fr. Coš, 1031 E. 61st St. blagajnik. Dr. zdravnik dr. Seliškar, 6127 St. Clair ave.

Dr. Slovenski Sokol.

Ustanovljeno 3. junija, 1897 Starosto: Ivan Pollak, 6410 St Clair ave, tajnik Fr. Hudovernik, 1052 E. 62nd St. blagajnik: John Pekol, 6011 Bonna ave. zdravnik Fr. J. Kern, 6202 St. Clair ave. Društvo ima svoje mesečne seje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri zjutraj v Schwalbovi dvorani na 6131 St. Clair ave.

Dr. Slovenija.

Preds. Fr. Špelko, 3504 St. Clair ave. tajnik Fr. Russ, 6104 St. Clair ave. John Germ, blagajnik, 1089 E. 64th St. Bolniški odbor: Fr. Černe, 6033 St. Clair ave. Miha Luknar, 5801 Prosser ave. Ant. Pekolj, 1153 E. 60th St. zdravnik za sprejem novih članov dr. F. J. Kern 6202 St. Clair ave. Seje se vrše vsako prvo nedeljo v mesecu v Bratelnovi dvorani.

Dr. Srca Marije (staro).

Preds. Ivanka Pelan, podpredsednica Mary Grdina, tajnica Fannje Trbežnik, 1177 Norwood Rd. računska tajnica Mary Bricelj, blagajničarka Katarina Perme, zdravnik dr. Seliškar. Seje se vrše vsak drugi četrtek v mesecu v John Grdinovi dvorani.

DR. ŽUŽEMBERK.

zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne v John Grdinovi dvorani, 6025 St. Clair ave. Preds. Roman Maver, 4220 Superior ave. tajnik John Rojc, 1392 E. 47th St. blagajnik Fr. Pucelj, 5103 Luther ave. zdravnik dr. F. J. Kern, 6202 St. Clair ave.

(dec. 31st, '17)

DRUŠTVO CARNIOLA,
št. 493. L. O. T. M. M.

preds. Fr. Babnik, 1382 E. 43rd St. tajnica. Jul. Brezovar, 1173 E. 60th St. finančna tajnica Fany Hočevar, 994 E. 67th St. blag. Fany Oblak, 1235 E. 60th St.

Zboruje vsaki prvi in tretji torek v mesecu ob 8. uri zvečer v J. Grdinovi dvorani, 6025 St. Clair ave. (Sept. '17)

Slovensko dramatično in pevsko društvo "NAŠ DOM", Collinwood, O.

Zboruje vsako prvo sredo v mesecu ob 7.30 uri zvečer v Stakičevi dvorani 391 E. 160th St. Pristopnina k društvu 25c in mesečnina 25 centov.

Preds. Joe Prevevšek; podpredsednik Rudolf Gorjup; blagajnik Lojz Prevevšek 14721 Sylvia ave. I. tajnik Gustav M. Kabaj, 446 E. 156th St. II. tajnik Josip F. Durn, 689 E. 160 St. zapisnikar Frank Jurečič. Nadzorni odbor: Frank Šibenik, John Debeljak, Joe Tekavčič; igrovodja Gustav M. Kabay.

Dr. Z. M. B.

Načelnik Fr. H. Mervar, 1361 E. 55th St. predsednik L. Merhar, 1095 Addison Rd., tajnik Andy Sadar, 1146 E. 61. St. Društvo sprejema mladeniče in može od 16. do 30. leta. Društvo zborujo vsako 3. nedeljo v mesecu v Knausovi dvorani ob 2. uri popoldne.

Slov. Kat. Mlad. Pod. društvo SV. ANTONA PAD.

Predsednik Joseph Globokar, 3546 E. 81st St. podpreds. J. Nose, 3541 East 81st Street. I. tajnik Ladislav Volcanšek, 3564 E. 82nd St. II. tajnik Edvard Volcanšek, 3564 E. 82nd St. I. načelnik Alojz Gliha, 3552 E. 80th St. II. načelnik Anton Kožuh, 3611 E. 81st St. hornist Joseph Globokar, 3546 E. 81st St.

Društvena seja se vrši vsako 4. nedeljo v mesecu ob 1. uri popoldne v Mike Plutovi dvorani.

Društvo St. Clair Grove, št. 98. W. O. W.

Zboruje vsaki drugi in četr-ti pondeljek v mesecu v Birkovi dvorani.

Predsednica Ana Laurich, 1177 E. 58th St. tajnica Mary Jančigar, 1391 E. 51st St. blagajničarka Antonija Skrjanc 6124 St. Clair ave. podpredsednica Jennie Jerič, 1166 E. 60th St. svetovalka Mary Zakrajšek 1008 E. 66th St. spremljevalka Frances Rupnik, 1157 E. 61st St. Nadzornice: Frances Lausche, 6121 St. Clair ave. Mary Jančigar, 1011 E. 63rd St. Margaret Novak, 1117 E. 61st St. Dr. zdravnik H. A. Herkner, 928 E. 79th St. (Jan. 1st '18)